

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-6514/2013. számú ügyben**

Előadó: dr. Vass Veronika

Az eljárás megindítása

Egy magánszemély azért fordult Hivatalomhoz, mert a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről szóló 5/2003. (II.19.) ESzCsM rendelet 2013. április 1-jén hatályba lépő módosítása megváltoztatta a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek és fogyatékoságok listáját. A beadványozó szerint diszkriminatív helyzetet eredményez, hogy az anyagcsere- és endokrinbetegségek között korábban a phenylketonuria és egyéb enzimbetegségek körében példálózóan felsorolt laktózérzékenységet felváltotta a veleszületett laktáz-hiány megfogalmazás, melynek következtében a magasabb összegű családi pótlékra jogosultak köre jelentősen leszűkült. Azok a gyermekek ugyanis, akiknél a betegséget nem csecsemőkorban diagnosztizálták, kiesnek a támogatottak köréből.

Tekintettel arra, hogy a beadvány alapján felmerült az egyenlő bánásmód követelményének és a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelményének sérelme, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam.

Megállapított tényállás

Az ügyben – a megalapozott álláspont kialakítása érdekében – tájékoztatásért megkerestem a Laktóz Érzékenyek Társaságát, a Módszertani Gyermejköltségi Szolgálatok Országos Egyesületét és az Emberi Erőforrások Minisztériumát.

A Laktóz Érzékenyek Társasága a problémát nagyon részletesen kifejtő válaszlevelet küldött, sok melléklettel kiegészítve. A tájékoztatás szerint a szervezet nagyszámú (körülbelül 50), a módosítást sérelmező panaszt kapott. A szervezet elnöke szerint a módosítás igazságtalan és diszkriminatív helyzetet eredményezett, ráadásul több hiányosságot is észlelt a jogalkotási folyamat során. A megküldött szakmai anyag számos adatot tartalmaz a laktózmentes és a normál táplálkozás költségigényének különbségéről, valamint felveti a betegség gyógyszeres kezelésével kapcsolatos nehézségeket.

A szervezet elnöke arról is tájékoztatott, hogy a rendelet módosításáról 2012. szeptember 27-én értesült, amikor az megjelent a minisztérium honlapján. A tervezet akkor még változatlan formában tartalmazta a laktózérzékenység esetkörét, ezért nem volt ok arra, hogy a szervezet véleményt nyilvánítson a 2012. október 3-án lezáruló társadalmi egyeztetés során. 2013. január 21-én azonban arról értesült, hogy január 7-én a Magyar Közlöny 2013/3. számában megjelent a rendelet, melyből már kivették a tejcukorérzékeny gyermekek jelentős részének jogosultságát, csak a veleszületett laktóz-intoleranciát hagyva meg a felsorolásban. A szervezet ezért január 25-én közérdekű adatigényléssel fordult az emberi erőforrások miniszteréhez. Mivel kérelmükre nem kaptak választ, február 16-án újra megküldték beadványukat. Hasonló közérdekű adatigényléssel fordultak a Magyar Gyermekgastroenterológiai Társasághoz, és a Magyar Gyermekorvosok Társaságához, akik azt a választ adták, hogy a jogalkotás során semmilyen – sem állami, sem civil – szervezettel nem vették fel a kapcsolatot a kérdésben.

A panaszosok mindeközben arról tájékoztatták a szervezetet, hogy egyes gyermekorvosok már januárban alkalmazni kezdték az április 1-jén hatályba lépő rendeletet, számos jogosultat kizárva ezzel az ellátásból.

A szervezet a jogalkotási anomáliákat március 8-án kelt levelében jelezte a miniszternek, azonban – ahogyan a közérdekű adatigénylésre sem – erre a beadványukra sem kaptak választ.

A Laktóz Érzékenyek Társasága március 14-én (csütörtökön) kapta meg véleményezésre az „Előterjesztés tervezet egyes egészségbiztosítási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról” elnevezésű tervezetet, mely tartalmazta a sérelmezett módosítást is. A véleményezés határidejeként a minisztérium március 18-át (hétfőt) határozta meg, ezzel az ünnepnap és a hétvége miatt egyetlen munkanapot sem hagyva a vélemény elkészítésére.

A szervezet március 14-én egyébként panaszt nyújtott be a jogszabállyal kapcsolatban az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz. A hatóság a beadványt hatáskör hiányában elutasította.

A Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete arról tájékoztatott, hogy ugyan hozzájuk nem érkezett a témával kapcsolatos panasz, de egy országos találkozón felvetették a problémát, ahol a gyermekjóléti szolgálatoktól az a visszajelzés érkezett, hogy ők is találtak a problémával. Azt is hozzátették, hogy tapasztalataik szerint a gyerekorvosok bizonytalanok az eljárásmenetben, ami sok esetben ahhoz vezet, hogy a jogosultak elesnek akár további szociális ellátásoktól is. Az egyesület szakmai álláspontja szerint egyértelműen diszkriminatív és hátrányos a sérelmezett rendeletmódosítás, az sérti a gyermeki jogok érvényesülését.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának egészségügyért felelős államtitkára válaszában kifejtette, hogy a módosítás célja – összhangban a Magyar Program Egyszerűsítési Programjával – a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek fennállásáról szóló igazolás kiállítására irányuló eljárás egyszerűsítése volt. A rendelet arra irányult, hogy pontosítsák a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek és fogyatékoság felsorolását, és azokat a korábbi, betegségcsoportok szerinti felsorolás helyett BNO (Betegségek Nemzetközi Osztályozása) kódokkal jelöljék. Szempont volt még az, hogy a gyermekek mindennapi életvitelében tartósan problémát okozó, a gyermekek és a családjaik számára komoly betegségterhet jelentő betegségek és fogyatékoságok kerüljenek előtérbe. Az államtitkár arról is tájékoztatott, hogy a jogszabály megalkotását széles körű szakmai egyeztetés előzte meg, mivel a rendelet mellékletébe az Egészségügyi Szakmai Kollégium álláspontjának megfelelően a veleszületett laktáz-hiány BNO kódja került be. Az államtitkár továbbra sem tartja indokoltnak, hogy a támogatotti körbe bevonják a nem veleszületett laktáz-hiányos gyermekeket. Ezt az álláspontját azonban a továbbiakban nem indokolta.

Érintett alapvető jogok

- *a hátrányos megkülönböztetés tilalma* (Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés: „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”)
- *a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye* (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés: „Magyarország független, demokratikus jogállam.”)

Alkalmazott jogszabályok

- *a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről szóló 5/2003. (II.19.) ESzCsM rendelet*
- *a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.)*
- *a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény*
- *a jogszabálytervezetek és szabályozási koncepciók közzétételéről és véleményezéséről szóló 301/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet*
- *a Kormány ügyrendjéről szóló 1144/2010. (VII. 7.) Korm. határozat*

A vizsgálat megállapításai

A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) határozza meg. Az Ajbt. feljogosítja az alapvető jogok biztosát egy adott jogi szabályozás alapjogi szempontú vizsgálatára, valamint a jogszabály hiányosságával összefüggő intézkedések megfogalmazására.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének b) pontja szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszaesség), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A biztos vizsgálata során a hatósági jogalkalmazói tevékenység mellett azt is vizsgálja, hogy a jogszabályok mennyiben segítik elő a védett jogok érvényesülését. Az Ajbt. 2. § (2) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa akkor is javaslatot tehet az alapvető jogokat érintő jogszabályok módosítására, megalkotására, ha nem állapított meg azokkal összefüggésben visszaesség hatósági jogalkalmazást. A preventív alapjogvédelemre is hangsúlyt helyező ombudsmani gyakorlat alapján a biztos mandátuma keretei között marad akkor, amikor az alapjogi aspektusú vizsgálathoz nélkülözhetetlen módon a konkrét alapjogserelmek és ezen alapuló panaszok megelőzése érdekében áttekinti a releváns jogi szabályozás egyes elemeit, feltérképezi és jelzi a jogalkotó szervek vagy az Alkotmánybíróság irányába a normaszöveggel kapcsolatban felmerülő alkotmányossági aggályokat.

Az alapvető jogok és alkotmányos elvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az állampolgári jogok országgyűlési biztosa következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott egyes alapjogi tesztek.

A jelentés megállapításaival összefüggésben ismételten hivatkozom arra, hogy az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövege Alaptörvény Negyedik Módosításának hatályba lépését követően továbbra is nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében jellemzően nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amely ellentétesek volnának a korábbi alkotmányunk szövegével. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy *„az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”*. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi élel azt mondta ki azt, hogy *„az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket*.

Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetők legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”

1. Az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése fejezi ki az egyenlő bánásmód követelményét. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a hátrányos megkülönböztetés tilalma a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelveként nyert értelmezést. Amennyiben a diszkrimináció alapvető jogot érint, az alkotmánybíróság a szükségesség-arányosság tesztjét alkalmazza.

Az Alkotmánybíróság 61/1992. (XI. 20.) AB határozatában azonban az alapvető jogokon túlmenően a jogrendszer egészére kiterjesztette az egyenlő bánásmód követelményét. Amennyiben a diszkrimináció nem alapvető jogot érint, annak eldöntésére, hogy a megkülönböztetés alkotmányos volt-e, az önkényes megkülönböztetés tilalmának elve irányadó, ami az ún. ésszerűségi teszttel vizsgálható. Az Alkotmánybíróság alkotmányellenes megkülönböztetést állapít meg abban az esetben, amelyben jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó jogalanyok között anélkül tesz különbséget, hogy ennek alkotmányos indoka volna (191/B/1992. AB határozat, ABH 1992, 592, 593.). A teszt két elemből, az összehasonlíthatósági- és az indokolhatósági próbából áll. Az összehasonlíthatósági próba azt jelenti, hogy csak az azonos helyzetben lévők között merülhet fel a hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértése. Alkotmányellenes diszkriminációról csak akkor lehet szó, ha valakit, vagy valamilyen csoportot más, azonos helyzetben lévő jogalannyal vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A homogén csoport fogalmát az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata szerint szűken értelmezi.

Amennyiben megállapítható, hogy azonos csoportba tartozó jogalanyokról van szó, akkor azt kell vizsgálni, hogy a megkülönböztetés ésszerű indokon nyugszik-e, vagyis a különbségtétel igazolható-e, van-e ésszerű indoka, nem önkényes-e a megkülönböztetés. Az Alkotmánybíróság 30/1997. (IV. 28.) AB határozatában is kimondta, hogy a megkülönböztetés minden olyan esetben alkotmányellenes, amelyben nincs ésszerű indoka, tehát önkényes.

2. Az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdése fejezi ki a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményét. Az Alkotmánybíróság 56/1991. (XI.8.) AB határozatában kifejtette, hogy a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket. A 9/1992. (I. 30.) AB határozat a jogállam nélkülözhetetlen elemeként határozza meg a jogbiztonságot. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. A 11/1992. (III. 5.) AB határozat szerint a jogbiztonság – többek között – megköveteli a megszerzett jogok védelmét, a teljesezésbe ment, vagy egyébként véglegesen lezárt jogviszonyok érintetlenül hagyását, illetve a múltban keletkezett, tartós jogviszonyok megváltoztathatóságának alkotmányos szabályokkal való korlátozását. Az Alkotmánybíróság a 75/1995. (XI. 21.) AB határozatában mondta ki, hogy az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet.

Az ügy érdemében

A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről szóló 5/2003. (II.19.) ESzCsM rendelet módosítását elsősorban abból a szempontból vizsgáltam, hogy a módosítás eredményeként kialakult-e diszkriminatív helyzet a korábbi jogalanyokra nézve. *[Az alapvető jogok biztosa korábban már több esetben vizsgált hasonló, különleges étkezési szükséglettel járó betegségekhez kapcsolódó szociális transzfereket. Az AJB-1147/2012. jelentésben az ombudsman vizsgálta a lisztérzékenyek támogatásának anomáliáit, valamint az AJB-4323/2013. számú, ugyancsak egyedi ügyben a gyermekkori lisztérzékenységhoz kapcsolódó ellátásokat. Ez utóbbiban a biztos megállapította a jogbiztonság sérelmét, az esélyegyenlőség hiányát, valamint a gyerekjogok sérelmét.]*

Az Alkotmánybíróság 1482/B/1995. AB határozatában megállapította, hogy a szociális ellátások rendszerének kialakítása állami feladat. Ennek során azonban tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat és alkotmányos alapelveket. Ahogyan az Alkotmánybíróság 61/1992. (XI. 20.) AB határozatában is kimondta, a szociális ellátórendszer kedvezményeire vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkotmányossági felülvizsgálata során az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik tehát annak ellenőrzése, hogy a jogalkotó mérlegelési jogának gyakorlása során nem került-e ellentétbe az Alkotmány valamely rendelkezésével. Az Alkotmánybíróság több határozatában jelezte továbbá a családi pótlék jogosultsági feltételeinek kialakítása során a jogalkotó széles szabadságot élvez, mindazonáltal e tekintetben is korlátot jelent az alapvető jogok tiszteletben tartása.

Jelen esetben annak eldöntésére, hogy a megkülönböztetés alkotmányos volt-e, az önkényes megkülönböztetés tilalmának elve irányadó, tehát azt kell megvizsgálni – ahogyan azt az Alkotmánybíróság az 54/2009. (V. 6.) AB határozatában is tette –, hogy a különbségtételnek van-e valamilyen ésszerű indoka. A beérkezett válaszeveleket és a hatályos szabályozást összevetve álláspontom szerint a rendelet azzal, hogy a laktózérzékenység helyett a veleszületett laktáz-hiányt jelöli meg a magasabb összegű családi pótlék feltételeként a már születésükkor laktáz-hiányos gyermekekhez képest hátrányosabb helyzetbe hozza azokat a gyermekeket, akik esetében a laktáz-hiány csak a későbbiekben alakul ki ugyanazokkal a tünetekkel. Ebben az esetben ugyanis a laktáz-hiányos gyermekek homogén csoportot alkotnak, hiszen függetlenül attól, hogy betegségük mikor kezdődött el, illetőleg mikor diagnosztizálták azt, minden laktáz-hiányosnak azonos következményekkel jár a betegsége. Mindkét esetben nagyobb figyelmet és összeget kell fordítani a táplálkozásra, illetőleg gyógyszerre, mint a nem laktáz-hiányosok esetében, tehát az emelt összegű családi pótlék folyósításának azonos indoka áll fenn.

A fentiek alapján tehát azt kell megvizsgálni, hogy van-e ésszerű indoka a veleszületett és a nem veleszületett laktáz-hiányos gyermekek megkülönböztetésének. Az államtitkár levelémre küldött válaszában kifejtette, hogy a rendelet módosításának célja a magasabb összegű családi pótlék igényléséhez szükséges igazolás kiállítására irányuló eljárás egyszerűsítése, és a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek és fogyatékoságok a korábbinál pontosabb meghatározása volt. Ezen célok egyike sem indokolja azt, hogy a nem születésüktől fogva laktáz-hiányos gyermekek ne részesülhessenek a magasabb összegű családi pótlékban. Mivel az ezt megelőző szabályok szerint minden laktáz-hiányos gyermeknek járt a magasabb összegű családi pótlék, megoldott volt, hogy ne történjen önkényes különbségtétel a laktáz-hiányos gyermekek között, ezért nem látom ésszerű indokát annak, hogy a megkülönböztetésre ezután sor kerüljön. Mindezek alapján a módosítás kapcsán álláspontom szerint megállapítható az egyenlő bánásmód követelményének sérelme.

A sérelmezett rendeletmódosítást a diszkrimináció tilalmának érvényesülésén túl jogalkotási szempontból is vizsgáltam, mivel a tényállás feltárása során a jogalkotási eljárással kapcsolatos anomáliák rajzolódtak ki.

A jogszabályalkotás eljárási garanciáinak egyike a jogszabálytervezetek véleményezése. Ennek általános szabályait a Jat. fekteti le, de további rendelkezések találhatóak ezzel kapcsolatosan a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvényben, valamint a jogszabálytervezetek és szabályozási koncepciók közzétételéről és véleményezéséről szóló 301/2010. (XII. 23.) Korm. rendeletben és a Kormány ügyrendjéről szóló 1144/2010. (VII. 7.) Korm. határozatban is. A jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény 2. § (2) bekezdése alapelveként említi a jogszabályok előkészítése során történt egyeztetések átláthatóságát és minél teljesebb körű nyilvánosságát. A Kormány ügyrendje pedig kimondja, hogy a jogszabály megalkotására irányuló előterjesztéseket egyeztetni kell az ügyben érdekelt országos önkormányzati, társadalmi és érdek-képviseleti szervezetekkel, valamint országos köztisztviselőkkel. Maga az egyeztetés kötelező, sőt az egyeztetés során a Kormány ügyrendje szerint minden szakmai, jogi és közigazgatási kérdést lehetőség szerint le kell zárni és egyetértésre kell jutni.

A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről szóló 5/2003. (II.19.) ESzCsM rendelet módosításával kapcsolatosan a társadalmi egyeztetése megtörtént ugyan, de a Laktóz Érzékenyek Társaságához, valamint a Hivatalomhoz véleményezésre érkezett rendelettervezet egy olyan korábbi változata volt a rendeletnek, mely még változatlan formában tartalmazta a laktózérzékenység esetkörét, nem adott okot az ezzel kapcsolatos véleménynyilvánításra. Ezzel szemben a végül elfogadott és hatályba lépett változatot – mely a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek és fogyatékoságok listáját tartalmazza – a minisztérium már nem bocsátotta társadalmi egyeztetésre. Bár a minisztérium a jogszabálytervezetek véleményezésével kapcsolatosan rá háruló garanciális kötelezettségeknek formálisan eleget tett, kiüresítette ezt a garanciát azzal, hogy más tervezetet hozott a résztvevők tudomására, mint amely végül elfogadásra került. Ezzel kapcsolatosan pedig fontos kiemelni az Alkotmánybíróságnak a 8/2003. (III. 14.) AB határozatában tett megállapítását, amely szerint a jogalkotás alkotmányos jogállami követelménye többet jelent, mint a jogalkotással kapcsolatos formális eljárási szabályok betartása. Mindezek alapján megállapítom, hogy a jogalkotási garanciák nem teljes körűen érvényesültek az eljárás során, az előterjesztő megsértette az érintett betegcsoport általam vizsgált alapvető jogait.

Intézkedésem

A jelentésemben feltárt alkotmányos joggal összefüggő visszásság orvoslása és jövőbeni megelőzése érdekében az Ajbt. 37. §-a alapján felkérem az emberi erőforrások miniszterét, intézkedjen annak érdekében, hogy a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről szóló 5/2003. (II.19.) ESzCsM rendelet a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek és fogyatékoságokat felsoroló melléklete a veleszületett laktáz-hiány mellett az azonos tünetekkel járó nem veleszületett laktáz-hiányos megbetegedéseket ismét tartalmazza.

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem továbbá, hogy a jogszabálytervezetek véleményezési eljárásában minden esetben biztosítsa a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény rendelkezéseinek maradéktalan érvényesülését.

Budapest, 2014. március

Székely László sk.